

**Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка
Педагогічний факультет
Кафедра теорії та методик дошкільної освіти
«ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА З ІСТОРІЄЮ»**

Силабус

Викладач(-і)	ПІБ: Каньоса Наталія Григорівна Посада: доцент кафедри теорії та методик дошкільної освіти Вчений ступінь: кандидат психологічних наук, доцент Тел.: +38(067)380.30.53 E-mail: kanosa@kpnu.edu.ua Профайл викладача (-ів): http://kdpo.kpnu.edu.ua/kanosa-nataliia-hryhorivna/	ПІБ: Гордійчук Мар'яна Сидорівна Посада: доцент кафедри теорії та методик дошкільної освіти Вчений ступінь: кандидат педагогічних наук Тел.: 0966724882 E-mail: hordiichuk@kpnu.edu.ua Профайл викладача (-ів): http://kdpo.kpnu.edu.ua/hordiichuk-mar-iana-sydorivna/	
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка		
Спеціальність	012 Дошкільна освіта		
Освітня програма	Дошкільна освіта		
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)		
Форми навчання	Очна, заочна		
Статус дисципліни	Нормативна дисципліна професійної підготовки		
Обсяг навчальної дисципліни	найменування показників	денна форма навчання	заочна форма навчання
	Рік навчання	Перший /2020-2021	Перший /2020-2021
	Семестр	Перший, другий	Перший, другий
	Кількість кредитів ЄКТС	8 кредитів ЄКТС	8 кредитів ЄКТС
	Загальний обсяг годин	240 год.	240 год.
	Кількість аудиторних годин	96 год.	32 год.
	Лекційні заняття	48 год.	16 год.
	Практичні заняття	48 год.	16 год.
	Лабораторні заняття	0 год.	0 год.
	Самостійна та індивідуальна робота	144 год.	208 год.
	Форма підсумкового контролю	1 семестр: Залік 2 семестр: Екзамен	1 семестр: Залік 2 семестр: Екзамен
Мова викладання	українська		
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=3555&notifyeditingon=1		
Політика дисципліни	<p><i>Академічна доброчесність.</i> Очікується, що роботи здобувачів освіти будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, вручання в роботу інших становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату.</p> <p><i>Відвідування занять.</i> Очікується, що здобувачі освіти відвідають усі лекційні, практичні і лабораторні заняття. Здобувачі освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених навчальною дисципліною.</p> <p><i>Креативна ініціатива здобувача вищої освіти підтримується.</i></p>		

<p>Що будемо вивчати?</p>	<p>Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів понятійно-категоріального апарату з дошкільної педагогіки й історії дошкільної педагогіки та подальше закладання філософських та соціокультурних основ для вивчення педагогічних наук і окремих методик зі спеціальності; розкрити скарби виховної мудрості рідного та інших народів; з'ясувати головні етапи розвитку виховання, школи і педагогічної думки в різні історичні періоди (від найдавніших часів і до наших днів); родинного виховання, української національної педагогіки; сформувати у студентів духовність, національний характер, загальнолюдські моральні якості, залучити студентів до творчого дослідництва, сформувати в них прагнення підвищувати свою педагогічну майстерність.</p>
<p>Чому це треба вивчати?</p>	<p>Педагогіка дошкільна являє собою пропедевтичний курс, що розпочинає вивчення ряду дисциплін предметної підготовки та загально-професійних дисциплін, які входять в основну освітню програму підготовки випускника педагогічного закладу вищої освіти відповідно до державного освітнього стандарту вищої професійної освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта; досліджує категоріальний апарат педагогіки, педагогічні закони й основні педагогічні закономірності; історія дошкільної педагогіки дисципліна, яка вивчає становлення та розвиток дошкільного виховання, школи, освіти, педагогічної думки в контексті історичних етапів розвитку суспільства, розуміння яких дасть змогу студентам у майбутньому самостійно поглиблювати свої знання.</p>
<p>Яких результатів можна досягнути?</p>	<p>Навчальна дисципліна сприяє формуванню у здобувачів освіти таких компетентностей:</p> <p>загальних компетентностей (ЗК):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. - Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. - Здатність до міжособистісної взаємодії. - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. <p>фахових компетентностей (ФК):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації. - Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку. - Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі). - Здатність до виконання професійної діяльності вихователя дітей раннього віку. Здатність до створення умов для адаптації та соціалізації дітей у закладах дошкільної освіти. - Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки. - Здатність до забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти та до роботи в умовах особистісно-орієнтованої взаємодії з вихованцями та їх батьками. - Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку. - Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу. - Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками. - Застосування знань, умінь і навичок в освітньому процесі ЗДО (практики): здатність до організації життєдіяльності дітей в умовах закладу дошкільної освіти; моделювання культурно-освітнього простору; планування, складання прогнозів і передбачення наслідків своїх дій.

	<p>– Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.</p>
<p>Як можна використати набуті знання та уміння?</p>	<p>Аналізувати здобутки світової та вітчизняної педагогіки, застосовувати їх в ЗДО; аналізувати історико-педагогічну літературу з метою осмислення різних історико-методологічних підходів; здійснювати науково-пошукову діяльність, розвивати свій творчий потенціал; розкривати як спільні закономірності, так і специфічні ознаки, притаманні розвиткові освіти, вихованню та педагогіки різних народів світу; застосовувати понятійно-категоріальний апарат педагогічної науки; оперувати методами наукового дослідження в педагогіці; проектувати педагогічний процес; аналізувати, зіставляти основні поняття педагогічною науки; виділяти і аналізувати рівні методологічного знання; аналізувати взаємозв'язок процесів виховання, навчання і розвитку у рамках цілісного педагогічного процесу; застосовувати прийоми проведення доступних педагогічних досліджень; користуватися системою знань про сферу освіти, сутністю освітніх процесів; осмислювати педагогічні факти і явища на теоретичному рівні з урахуванням гуманізації освіти; сформувати професійне відношення до учня як об'єкту і суб'єкту навчання і виховання; уміти обґрунтувати роль об'єктивних і суб'єктивних факторів, що детермінують розвиток особистості; вміти обґрунтувати роль активності особистості у власному розвитку на прикладах власного життя, життя видатних людей, літературних героїв; уміти виділяти цінності, на виховання яких спрямована конкретна система освіти (гуманізм, демократизм, гідність особистості, етнонаціональна ідентичність, патріотизм, культура здоров'я, функціональна грамотність, професійна компетентність і конкурентоспроможність особистості як суб'єкта культури).</p> <p>Володіти цілісною системою теоретичних знань з дошкільної педагогіки як науки про виховання та навчання дитини, передумови дошкільної освіти (педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби); знаходити типові ознаки і специфіку процесів виховання, навчання, освіти і розвитку дітей у ранньому і дошкільному віці; аналізувати й використовувати наукові досягнення педагогів минулого та інтерпретувати їх відповідно до сучасної практики дошкільної освіти; застосовувати весь спектр психолого-педагогічних заходів, засобів і педагогічних впливів для реалізації завдань національного, духовного, фізичного, морального, розумового, правового, трудового, екологічного, економічного, гендерного, статевого, міжкультурного, естетичного виховання дітей раннього і дошкільного віку; інтерпретувати інформацію щодо розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку; усвідомлювати соціальне значення майбутньої професії, умотивованість до здійснення професійної діяльності.</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p>Історія дошкільної педагогіки Особливості виховання на різних етапах розвитку суспільства. Тема 1. Предмет та завдання курсу «Історія дошкільної педагогіки». Виховання в умовах первіснообщинного ладу. Тема 2. Виховання та розвиток педагогічної думки в рабовласницькому суспільстві. Тема 3. Особливості освітньо-виховної практики та педагогічної думки в епоху Середньовіччя. Тема 4. Погляди Я.А. Коменського на виховання дітей дошкільного віку. Тема 5. Педагогічні думки про дошкільне виховання у спадщині педагогів Західної Європи XVII-XVIII століття. Тема 6. Суспільне дошкільне виховання дітей в педагогічній думці Західної Європи у XIX ст. Тема 7. Зарубіжні педагогічні концепції дошкільної освіти XX ст.</p>

	<p>Становлення та розвиток дошкільної педагогіки в Україні.</p> <p>Тема 1. Народна педагогіка як джерело і основа наукової дошкільної педагогіки.</p> <p>Тема 2. Виховання, навчання та педагогічна думка на українських землях у дохристиянський період і в княжу добу.</p> <p>Тема 3. Освіта України в епоху національного Відродження.</p> <p>Тема 4. Українська освіта та педагогіка наприкінці XVIII – XIX ст.</p> <p>Тема 5. Педагогічна думка, освіта, становлення суспільного дошкільного виховання в Україні в кінці XIX-поч.XX ст.</p> <p>Тема 6. Педагогічна думка, освіта, становлення суспільного дошкільного виховання в Галичині в кінці XIX-30-х рр. XX ст.</p> <p>Тема 7. Розвиток педагогічної науки та освіти в Україні у міжвоєнний період. Педагогічна система А.Макаренка.</p> <p>Тема 8. Педагогічна діяльність і літературно-педагогічна спадщина В.Сухомлинського.</p> <p>Тема 9. Сучасні тенденції розвитку дошкільної освіти незалежної України та їх порівняння із зарубіжними.</p> <p>Дошкільна педагогіка</p> <p>Тема 1. Предмет дошкільної педагогіки</p> <p>Тема 2. Особистість дитини як об'єкт і суб'єкт виховання</p> <p>Тема 3. Сучасна система дошкільної освіти</p> <p>Тема 4. Мета і завдання виховання дітей дошкільного віку</p> <p>Тема 5. Фізичне виховання дітей дошкільного віку</p> <p>Тема 6. Розумове виховання дітей дошкільного віку</p> <p>Тема 7. Моральне виховання дітей дошкільного віку</p> <p>Тема 8. Трудове виховання дітей дошкільного віку</p> <p>Тема 9. Естетичне виховання дітей дошкільного віку</p> <p>Тема 10. Взаємодія сім'ї і дошкільного закладу у вихованні дітей</p> <p>Тема 11. Гра як вид діяльності дитини дошкільного віку.</p> <p>Тема 12. Особливості творчих ігор та ігор за правилами.</p>
Методи навчання	<p>Загальнонаукові, фахові й психолого-педагогічні методи, продуктивні методи: проблемний виклад, частково-пошукові та дослідницькі методи, презентації, тренінги та ділові ігри, бесіди, електронні лекції, лабораторні роботи, дистанційні консультації; сучасні методи навчання фахових методик дошкільної освіти та ін., спрямовані на активізацію і стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти.</p>
Міждисциплінарні зв'язки	<p>Вивчення дисципліни пов'язано з вивченням таких дисциплін: «Дитяча психологія», «Вступ до спеціальності», «Методика виховання та розвитку дітей раннього віку», фахові методики дошкільної освіти, «Основи дизайну та моделювання розвивального предметно-просторового середовища в закладах дошкільної освіти», «Етнографія дитинства», «Методика проведення роботи з народознавства в закладах дошкільної освіти», «Формування базових якостей особистості дитини дошкільного віку», «Теорія та технології адаптації та соціалізації дітей в умовах закладів дошкільної освіти», «Теорія та методика співпраці з родинами», «Організація ігрової діяльності в дошкільному віці», «Наступність у роботі закладів дошкільної та початкової освіти», виробничі практики тощо.</p>
Інформаційне забезпечення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Актуальні проблеми початкової школи : навч. посіб. / уклад.: М. С. Гордійчук, Н. Г. Каньоса. Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2015. 248 с. 2. Артемова Л. В. Історія педагогіки України : підручник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Київ : Либідь, 2006. 424 с. 3. Гордійчук М.С., Етнографія дитинства : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Друк-Сервіс, 2018. 96 с. 4. Дошкільна педагогіка і наступність роботи закладу дошкільної освіти та початкової школи : навч.-метод. посібник /авт.-упор. М.С.Гордійчук, Т.Й.Бабюк. Київ : Міленіум, 2019. 164 с. 5. Зайченко І. В. Педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закладів. Київ : Освіта України, КНТ, 2008. 528 с. 6. Історія педагогіки / За ред. М. С. Гриценка. Київ : Вища школа, 1993. 447 с.

7. Історія української школи і педагогіки: Хрестоматія / За ред. В. Г. Кременя. Київ: Знання, 2005. 767 с.
8. Коваленко Є. І. Історія зарубіжної педагогіки. Хрестоматія: навч. посіб. / Є. І. Коваленко, Н. І. Белкіна / Загред. Є. І. Коваленко. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 664 с.
9. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка: підручник. Київ: Знання, 2007. 448 с.
10. Левківський М. В. Історія педагогіки: навч.-метод. посіб. [3-е вид., доп.]. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 190 с.
11. Любар О. О. Історія української школи і педагогіки: [навч. посібник] / О. О. Любар, М. Г. Стельмахович, Д. Т. Федоренко. Київ: Знання, КОО, 2003. 450 с.
12. Основи педагогіки: навч.-метод. посібник / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; уклад. Н. В. Бахмат. Кам'янець-Подільський: ПП Зволейко Д. Г., 2014. 80 с.
13. Пальчевський С. С. Педагогіка: навч. посіб. Київ: Каравела, 2012. 495 с.
14. Педагогіка: навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, Т. Ю. Осипова [та ін.]. Харків: Бурун Книга, 2009. 304 с.
15. Поніманська Т. Дошкільна педагогіка: підручник. 3-тє вид., випр. Київ: Академвидав, 2015. 448 с.
16. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості: підручник. Київ: Міленіум, 2006. 139 с.
17. Хрестоматія з історії дошкільної педагогіки: Навч. посіб. / За заг. ред. Н. Борисової. Київ: Вища школа, 2004. 492 с.